

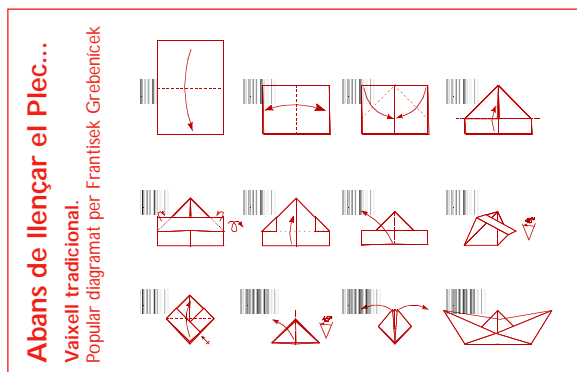
1 plec

febrer 2001

informatiu d'Eina

Conferències i debats: Eina Dx febrer
Fet a Eina: projecte Omni Martí Ferré
En memòria de Jordi Galí Silvia Gubern i Antoni Llena
Corresponsal a Berlín Martí Guixé

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona
Tel. 93 203 09 23
Fax 93 280 05 54
info@eina.edu
www.eina.edu

Editorial

Uns premis polèmics

L'atorgament dels Premios Nacionales de Diseño 2000 ha vingut acompanyat per la notícia de la renúncia de Daniel Gil a la menció honorífica amb què havia estat distingit. Les informacions de premsa, sempre incompletes i fragmentades, fan difícil entendre què és allò d'aquests premis que genera malestar, es faci explícit o sigui implícit. Des d'Eina, entitat que ha obtingut una altra d'aquestes mencions, voldríem, més que abundar en la polèmica, contribuir a fer més entenedors els problemes d'aquest premi.

L'any 1987 es van instituir els Premios com a reconeixement honorífic a dissenyadors i empreses destacades en el camp del disseny. En principi, el premi s'atorgava a un sol professional i en l'àmbit del disseny industrial. Però, ja en la primera edició va fer-se necessari atorgar un ex aequo. A partir de la segona edició es va decidir premiar dos professionals: un dissenyador industrial i un dissenyador gràfic, ja que no es va veure justificat que el món de la gràfica restés exclòs del reconeixement. La nova fórmula no es va complir a l'edició del 1998, quan van ser premiades dues empreses i un dissenyador. D'altra banda, l'any 1990 es va resoldre convocar el premi cada dos anys. Per això no hi ha premis al 91 i al 93 i al 96 El 94 es va passar per alt per canvi de legislatura i a partir del 1997 es va tornar a la fórmula anual. Conseqüentment la del 2000 és la desena convocatòria i no la catorzena, com caldria esperar d'un premi anual. Com veiem els criteris no han estat massa estables i s'han fet modificacions en les bases i en les convocatòries sempre que els organitzadors ho han cregut necessari.

No obstant, els canvis esmentats no van ser els últims. En aquesta desena edició del 2000 els premis responien a nous criteris. D'una banda, es retornava a la fórmula d'una empresa i d'un sol professional premiat (però indistintament del disseny gràfic o industrial). De l'altra, s'institueix, de manera extraordinària i solament per aquesta convocatòria, unes "distincions honorífiques" a persones o entitats amb mèrits en el camp del disseny, però que, a causa del seu perfil, no encaixaven amb el que demanaven les bases del premi regular. Deixeu-nos dir que un dels motius principals d'aquests canvis va ser el fet que, a l'edició de l'any 99, Eina va aparèixer com entitat candidata, malgrat el seu perfil no s'adeia, efectivament, al "d'una empresa fabricant de bienes de consumo o equipos y también empresas de servicios".

Doncs bé, tal com informàvem en el Plec 0, han estat concedits dos premis i set distincions honorífiques. Motius per polemitzar no en falten. El primer és que al dissenyador gràfic Daniel Gil, conegut per la seva llarga trajectòria com autor de milers de portades de l'editorial Alianza, se li atorga com a professional del disseny. I ens preguntem: ¿què potser no era que les distincions volien reconèixer entitats i persones que no s'ajustaven al perfil professional o d'empresa que demanaven els Premis? No veiem cap raó clara per excloure a Gil dels premis regulars. Compartim la seva sorpresa i fem costat als seus arguments per renunciar a allò que ell qualifica com a "premi de consolació".

Quan a les "distincions", ara estranyament transformades en "mencions" (no sabem si per la premsa o per la degradació

semàntica a la que porta tot aquest embolic) val a dir que han estat ben sorprenents. No pas perquè cap dels mencionats o distingits no la mereixes, sinó perquè les bases redactades especialment per aquesta convocatòria parlaven de "tres distincions honorífiques para premiar una entidad pública o privada; una persona en el campo de la praxis, teoría o pedagogía, y/o una empresa editorial". El problema no és només que de tres a set hi ha una diferència considerable. La qüestió és que "distingir" a l'engròs treu valor a les distincions. O, allò que és el mateix, que quan es vol quedar bé amb tothom s'acaba no quedant bé amb ningú. Un problema que pateixen no poques de les condecoracions i medalles institucionals.

Finalment, cal esmentar un altre fantasma que planeja sobre aquests premis. El fet que s'hagin atorgat al llarg de la seva curta història a molts dissenyadors (i ara entitats) de Catalunya fa que es digui que són uns premis més catalans que espanyols. Una idea que es repeteix quan es tracta d'exposicions o d'altres iniciatives que recullen panoràmiques de tot l'Estat. Difícil solució per aquest tema, ja que resulta inqüestionable que, respecte a Espanya, Catalunya és -i més històricament- el centre capdavanter del disseny. Resoldre el conflicte amb compromisos de distribució territorial pot acabar ofenent la intel·ligència.

Tot plegat demana una reflexió sobre el futur d'aquests Premis i assumir d'una vegada que és millor pensar-se bé les coses abans de fer-les que lamentar-se'n després. I també saber que respondre a massa compromisos és la manera més ràpida per devaluar qualsevol tipus de distinció.

Crèdits

Consell Editorial

Antoni Marí
Oriol Pibernat
Octavi Rofes
Mercè Valeri
Xavier Vallverdú

Col·laboradors No.1

Conxita Bueso
Neus Buirra
Martí Ferré
Martí Guixé
Silvia Gubern
Antoni Llena

Disseny Gràfic
Bàrbara Castro

Febrer

Sota el títol genèric *Per a més informació EINA Dx*, al llarg del curs 2000-2001, té lloc a l'Escola un cicle d'activitats amb l'objectiu d'establir un nou canal de relació regular entre Eina, l'actualitat cultural i les diferents manifestacions que tinguin lloc en els àmbits de la creació i la comunicació. Aquestes activitats, que se situen fora dels plans d'estudis i estan obertes a professors, estudiants i amics d'Eina en general, tenen lloc a la Sala d'Actes de l'Escola cada dimecres de 12.45h a 14.30 h i es realitzen en diferents formats (presentacions de llibres, exposicions o projectes; conferències; taules rodones, debats,...).

Anna Maria Guasch Presentació del llibre *El arte último del siglo XX. Del posminimalismo a lo multicultural*

Presentació a càrrec d'Antoni Mari

Dimecres 7 febrer

El arte último del siglo XX. Del posminimalismo a lo multicultural és una història de l'art últim del segle XX on es descobreixen les connexions entre l'art i el discurs teòric, s'estudia el pensament que genera els diferents moviments, i s'analitzen els principals artistes i les obres que configuren el perfil creatiu de la nostra època.

Anna Maria Guasch és professora d'Història de l'Art Contemporani i Crítica de l'Art de la Universitat de Barcelona. Ha publicat nombrosos llibres i assaigs sobre l'art actual, i com a crític d'art ha col·laborat regularment en diferents mitjans de comunicació des del 1979.

"Vull una altra cosa: grafisme d'autor"

Atelier des arpètes
pascal Humbert
cécile Gras

Presentació Neus Buira

Dimecres 14 febrer

Entrevista realitzada per Neus Buira

- ¿Per què i com neix "l'atelier des arpètes" ?
- L'atelier des arpètes va néixer el 1992 a Tolosa, una ciutat occitana de la part sud de França. Va ser un col·lectiu petit de tres persones, Cécile Gras, Sophie Vignalès i Pascal Humbert; tots tres vam intentar treballar en diferents llocs i per altres empreses, i no ens va agradar gaire, llavors vam inventar el nostre propi camí.

de fer una imatge sobre un tema urgent, no ens podem permetre d'esperar un encàrrec comercial sobre aquest tema, la fem ara mateix.

- ¿Què implica per a vosatres, actualment, el "món del disseny gràfic" ?
- El món del disseny gràfic és molt avorrit, els nostres centres d'interès són en altres llocs: art, filosofia, literatura, ciència ...

- ¿Quins valors han estat cabdals pel vostre treball?
- Sobretot l'ètica i una barreja de poesia i política (del sentit etimològic: "politis", interès comú i vida de la ciutat) sense oblidar l'humor.

- ¿Per què "Grafisme" i no "Disseny Gràfic"?
- Perquè en francès *design graphique* no existeix, diuen *graphic design* a l'anglesa, doncs *graphiste* i *graphisme* són més a prop de la tradició francesa del *graphisme d'auteur*. Per contra, *graphic design* són més corporatiu i publicitari. De la mateixa manera nosaltres diem *atelier* (taller, com un pintor, un arquitecte, etc) i no estudi (studio). Per a mi és clar, però tinc certa dificultat per a dir tot això en català.

- ¿Com considereu la relació Art - Disseny?
- Nosaltres som dissenyadors i també artistes. Treballem per a clients, amb encàrrecs; però treballem també per a nosaltres o per regalar imatges, això és l'autoproducció. Si tenim ganes

"Disseny i gènere Venus al regne de la raó?"

Isabel Campi

Dimecres 21 febrer

Aquesta conferència pretén donar notícia de les principals línies d'investigació sobre disseny i gènere, una vessant de la historiografia i la crítica molt intensa als EEUU, Regne Unit i Alemanya i poc coneguda al nostre país. Així com els estudis sobre art i gènere s'han centrat principalment en la investigació i recuperació d'autores oblidades, els estudis sobre disseny i gènere, sense oblidar

aquesta dimensió, s'estenen a més cap a la crítica de l'entorn i el qüestionament dels canons de la modernitat.

Taula rodona: Disseny i ONG

Mai Felip
(Design for the World)
Eduard Rodríguez
(Arquitectes Sense
Fronteres Espanya)
Josep Villa i Julia Rubé
(La Lluna)

Moderador
Xavier Vallverdú

Dimecres 28 febrer

Design for the World

El compromís social de Design for the World és impulsar solucions per als marginats, els desplaçats, les víctimes de guerra i desastres naturals, persones en situacions d'extrema pobresa, aquelles que viuen en zones altament contaminades i les que pateixen alguna discapacitat. Design for the World és el testimoni de la preocupació humanitària dels professionals del disseny; i està representada per més de 350 organitzacions de 70 països.

Arquitectes Sense Fronteres Espanya

Arquitectes Sense Fronteres és una Organització No Governamental sense afany de lucre, que actua amb independència de criteris polítics, religiosos o econòmics. Es tracta d'una associació oberta a qualsevol persona, encara que integrada per professionals que col·laboren en tasques de cooperació en els camps del projecte arquitectònic, l'urbanisme, la planificació del territori, les infraestructures, l'edificació i el medi ambient.

La Lluna

La Lluna és una associació de dissenyadors gràfics, fotògrafs i il·lustradors, tots voluntaris que ofereixen suport professional sense afany de lucre a totes aquelles entitats que treballen amb finalitats solidàries de tipus social, de cooperació internacional, mediambiental i de salut. La Lluna vol dotar d'objectius solidaris a les professions lligades a la imatge gràfica i donar a les entitats una resposta adequada a les seves necessitats de comunicació.

OMNI un viatge sense retorn. Martí Ferré Carreras

Omni va ser el Projecte Final de Carrera presentat per l'alumne Martí Ferré i tutoritzat per Pablo Martín a la convocatòria del PFC de l'itinerari de Disseny Gràfic del juny del 2000. El jurat compost per Xavier Alamy, Mercedes Azúa i Josep Maria Pujol li atorgà la qualificació d'excel·lent.

Vaig decidir anomenar Omni l'exposició perquè el temps és tot, ho abraça tot, és present a tot arreu, és una mena de déu, per tant vaig considerar que OMNI -forma prefixada que denota que afecta a tots, present a totes bandes- era el nom que més s'esqueia a la naturalesa del temps.

Al moment de definir la **imatge corporativa**, el logotip, buscava la màxima fredor i sobrietat, per donar un caràcter més científic i neutral; malgrat tot, amb la paraula sense cap característica especial que li donés força i que expliqués cap concepte, quedava una imatge poc consistent. Els pobles primitius conceben el temps com una realitat cíclica subjecta a l'Etern Retorn, on tot es repeteix, per això la seva imatge més immediata és el Cercle. El Cercle evoca la perfecció, la indiferència, l'eternitat, el cel; el cercle arriba a ser també símbol de la divinitat mateixa; les significacions són afins arreu: en el Zen el cercle representa la il·luminació (perfecció humana), són circulars els Mandalas, el temple del Cel de Pequín, els Toloí grecs, la configuració del zodíac... En el cercle no s'hi pot veure ni inici ni final, ni direcció

ni orientació. Segons Frutiger "davant el cercle, l'observador es troba amb la línia eterna que, sense principi ni fi, gira en torn un centre tan invisible com precis; és la pròpia idea del curs del temps, que vé del no-res i mai troba final". Segons Kandinsky el cercle és "la forma més pura del moviment, forma còsmica que pot néixer únicament del desprendiment dels llaços terrestres (...) signe que expressa el sentiment romàntic del Tot". La O de Omni és un cercle perfecte que dota de contingut el logotip.

El **llibre** no té principi ni final, està enquadrat amb una espiral; les seves pàgines són independents unes de les altres. Al seu interior s'hi mostren gràficament conceptes i idees que defineixen i descriuen el temps: relativitat, diversitat, desgast, caducitat, brutalitat, rutina, diversitat, sorpresa, mesurabilitat, incertesa... Està enquadrat amb espiral sense portada. De la mateixa manera que no triem en quin moment comencem a viure, tampoc triem a quina pàgina comencem a llegir (ni tampoc quan acabem).

El disseny de l'**exposició** consta d'un gran laberint situat a la nau central d'una basílica -per totes les reminiscències d'eternitat que aquesta edificació comporta- on, a les parets hi ha els conceptes mostrats al llibre, i l'espectador circula per aquest laberint (el recorregut és més llarg: el pas del temps és major) mentre s'escolta, inesgotable, el tic-tac d'un rellotge. En tot el recorregut s'estableix un diàleg entre el muntatge i l'espectador provocant sensacions d'inseguretat, claustrofòbia, diversió... És a dir: l'espectador viu a la pròpia pell l'efecte del temps.

Pel que fa als **cartells anunciatius**, es va plantejar fer diverses sèries de cartells (més cartells=més diversitat=més presència=Omni) que resumissin els conceptes de l'exposició i vaig decidir fer quatre sèries de cartells en base a 4 conceptes: Omnipresent, Omnipotent, Omniscient i Omnimode; cada sèrie consta de 3 cartells.

Els **targetons** o **flyers** juguen amb el concepte un viatge sense retorn (el temps ho és) i mostren imatges relacionades amb aquest concepte: la sexualitat, la religió, l'ablació, la destrucció... Les entrades són el bitllet per poder iniciar aquest viatge sense retorn.

Els **records** de l'exposició són fragments de temps que l'espectador s'emporta a casa: arròs bullit (20 minuts), un arbre (29 anys), una rasta (2 anys), sorra (1 minut): són temps (inmaterial) convertit en objectes (material). Finalment la camisa és de roba invisible (cristall), invisible com ho és el temps.

En memòria de Jordi Galí (1912-2001)

Jordi Galí va ser membre del grup fundador d'Eina i professor de Tecnologia des del 1967 al 1988. Publiquem un text de Silvia Gubern i reproduïm un dibuix d'Antoni Llena com a homenatge a la seva figura.

Querido Jordi:

Me invitan a escribir unas palabras en tu memoria, evocándote brevemente. Me gustaría mostrar una visión de ti más íntima y desconocida, que yo tuve la suerte de contemplar y compartir.

Yo en ti veía, más allá de las apariencias y circunstancias de la vida que nos dan forma y delimitan, tanto al adulto niño como al niño adulto, mucho más transgresor, lúdico y travieso de lo que aparentemente, aparentabas.

Y era en aquellos momentos en que ejercías lo que tanto amabas, el dibujo y la práctica pictórica, cuando afloraba en ti una dimensión más vasta e ilimitada, más trascendente y mágica, que entroncaba directamente con tu niño interior y su peculiar cosmogonía, y esto me permitía vislumbrar en ti un alma de artista innata y apasionada, no del todo asumida.

Y esta característica del ser, coexistía y se manifestaba a través de un profundo sentido de la realidad, de la practicidad, de estar bien arraigado en la tierra en el aquí y ahora. En la sencillez y la humildad, en el servicio y gozo de las pequeñas cosas bien hechas, en el eterno aprendizaje.

Tu, que eras bello, amabas y eras sensible a la belleza, y quien ama la belleza se convierte en un buscador de la verdad.

Tu amabas la vida y la tierra en su simplicidad y sencillez, y esto te convertía en un hombre doblemente bello y bueno.

Gracias.

Silvia Gubern

Llinars del Vallès 16 de enero 2001

Corresponsals

Tips de Berlín per Martí Guixé

A la secció **Corresponsals** fem una crida a tots els amics d'Eina que es trobin temporalment o definitivament "desplaçats", per tal que ens facin arribar recomanacions i consells de supervivència des dels llocs on es trobin.

La secció s'inicia amb Martí Guixé, (Techno-Gastrof, Tapaist, Designer) que està vinculat a la ciutat de Berlín des del 1990, actualment hi passa el 33,33% del seu temps (més informació a www.guixe.com)

Menjar alemany

Als restaurants es demana normalment només un plat, que és molt gran i pot recordar al nostre "plat combinat". Es millor veure cervesa, un got de vi de 22cl costa tant com 3 cerveses

Tiergartenquelle Restaurant

Stadtbahnbogen 482
prop de 17.Juni street,
Tiergarten

Sota la línia de l'S-Bahn, serveixen els menjars tipus cantina amb la luxosa vaixella de la KPM Berlín (Könige Porzellan Manufactur Berlín) de la qual es queden les peces amb tara. Ple d'estudiants i obrers: econòmic i plats molt plens

Zur Kleinen Markthalle

Legiendamm 32,
near Oranienplatz
Kreuzberg
Lloc on menjar grans Haxen

Prater Restaurant

Kastanienallee 7-9
Prenzlauerberg
Alternativa al luxe: es pot menjar a la biergarten que hi ha al costat

Imbiß

Els imbiß són la millor manera de menjar bé i econòmicament, n'hi ha de totes les especialitats, i normalment no t'asseus

Kanopke

Sota l'estació de metro
d' Ebertstraße/ U2
direcció Pankow

El millor curryWurst de la ciutat, amb un sistema de codis pels assidus

Nachtigal Imbiß

Ohlauerstr.10
Kreuzberg
El millor Schawarma, falafel...etc. de la ciutat, amb mapes del Liban a les taules

Bars

Berlín està ple de bars, però cada tipus de gent va a un cert tipus de bars i no hi ha una barreja com a Barcelona. Al Mysliwska hi van bàsicament artistes, Al Ex'n Pop t'hi trobes els Rockers que ara tenen 40 anys i teenagers que juguen amb tocadiscs dels anys 70, al Kumpelnest hi ha el mes freaky de la ciutat i al Burger ambient intel·lectual. Es pot anar a tot arreu sense problemes, només cal pagar les begudes abans de marxar

Mysliwska

Schlesischesstr.35a
Kreuzberg
Els dijous al vespre es pot menjar Piroggi, especialitat polonesa

Kumpelnest 8000

Prop de Potsdamerstr./ Lützowstr.
Tiergarten
Molt especial

Kaffee Burger

Torstr.60
Mitte
Música en viu i lectures, ambient literari

Ex'n Pop

Mannsteinstr.14
Schöneberg
Lloc clau en l'escena musical dels 80, Bowie, Nick Cave...

Konrad Tönz/ Mono Music

Falckensteinstr.
Kreuzberg
Estil dels 70
Música mono cada nit

Activitats d'Eina

Cursos de Postgrau d'Eina

Amb el nou any, Eina ha iniciat dues activitats incloses dins la programació 2000-2001 de l'Escola de Doctorat i de Formació Continuada de la Universitat Autònoma de Barcelona. Es tracta de la Diplomatura de Postgrau **Gèneres d'Exposició: Processos i Formats**, coordinada per Manel Clot; i el Curs d'Especialització **Il·lustració Creativa i Tècniques de Comunicació Visual**, coordinat per Philip Stanton.

Aquests dos cursos són una primera manifestació de la voluntat de diversificar els seus estudis i consolidar-se com a escola d'estudis avançats que doni resposta als interessos i necessitats dels postgraduats.

De l'abast i l'interès de les temàtiques tractades, els continguts desenvolupats i el professorat implicat en aquests cursos, en trobareu notícia a www.eina.edu/postgraus i en properes edicions del Plec.

Biblioteca

Selecció darreres novetats

E-zines: diseño de revistas digitales
M. Gill
Gustavo Gili
(Barcelona, 2000)

Logos made in Spain

M. Sala
Index Books
(Barcelona, 2000)

Decorative art 1900s-70s

(6 vols.)
C.&P. Fiell
B. Taschen
(Köln, 2000)

Manual d'elements urbans:

mobiliari i microarquitectura
J.M. Serra
Diputació de Barcelona
(Barcelona, 2000)

Contemporary: architecture and interiors of the 1959

L. Jackson
Phaidon
(London, 1999)

La casa japonesa

A. Black
Cartago
(Palma de Mallorca, 2000)

Salones y otros escritos sobre arte

C. Baudelaire
Visor
(Madrid, 1999)

Art in theory 1815-1990

(2 vols.)
W.Harrison
Blackwell
(Oxford, 1998)

Breus

Associació d'Exalumnes d'Eina

Durant el primer trimestre del curs 2000-2001 s'han fet diverses reunions per tal de constituir una associació d'exalumnes d'Eina. Amb 33 anys d'història de l'Escola, són moltes les persones que han passat per Eina i desitgen, malgrat haver acabat fa temps o fa ben poc els seus estudis, seguir vinculats a l'Escola. La iniciativa ha estat molt ben acollida i més d'un centenar d'exalumnes ja han participat en les primeres trobades. En el moment de tancar la redacció d'aquest primer número del Plec els promotors de l'associació estan discutint els objectius i iniciant les gestions de cara a la legalització de l'associació per tal de poder convocar una primera assemblea d'aquesta. Tots aquells que esteu interessats en aquest projecte podeu trucar a la secretaria de l'Escola i deixar les vostres dades per a ser convocats en properes reunions. En el proper número del Plec esperem poder oferir-vos una informació més completa de l'associació.

Seminari: Diseño para el siglo XXI

Durant els dies 13, 14, 15 i 16 de febrer 100 estudiants de disseny provinents de diferents escoles de Montevideo cursaran a Eina el seminari *Diseño para el siglo XXI*.

Els objectius d'aquest curs intensiu són:

1. Contribuir a la comprensió del rol del disseny en les transformacions culturals i econòmiques actuals i en els escenaris de futur.

2. Aprofundir en les orientacions com a criteris i mètodes projectuals mitjançant tallers tutoritzats.

3. Donar a conèixer les condicions del desenvolupament del disseny a Barcelona i a Espanya. Així com l'articulació entre context, activitat professional i creació que s'ha donat en els últims anys.

Impartiran el curs els professors Pep Alemany, Norberto Chaves, Victòria Garriga, Jorge Pensi, Oriol Pibernat i André Ricard.

Presentació de Projectes Final de Carrera

La sessió de correcció pública de la convocatòria de febrer dels Projectes Final de Carrera del Graduat Superior en Disseny serà:

Itinerari Disseny d'Interiors

Dilluns 26 febrer 16:00

Itinerari Disseny de Producte

Dimarts 27 febrer 16:00

Itinerari Disseny Gràfic

Dimecres 28 de febrer 16:00

Aperitiu d'inauguració del Pavelló del jardí

Coincidint amb el canvi de semestre, el proper divendres 23 de febrer a les 12:30 tindrà lloc la inauguració oficial del nou aula, obra de Miquel Espinet (arquitecte) i Ramon Domènech (aparellador).

La celebració serà organitzada pels alumnes de l'assignatura **Muntatges Efímers** sota la direcció del professor Xavier Olivé.